Európsky parlament
2024-2029

Výbor pre zahraničné veci

2025/2252(INI)

6.3.2026

NÁVRH SPRÁVY

o správe Komisie o Kosove za rok 2025
(2025/2252(INI))

Výbor pre zahraničné veci

Spravodajca: Riho Terras

PR_INI

OBSAH

Strana

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU 3

DÔVODOVÁ SPRÁVA.....10

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o správe Komisie o Kosove za rok 2025
(2025/2252(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na Dohodu o stabilizácii a pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Kosovom na strane druhej[1], ktorá nadobudla platnosť 1. apríla 2016,

– so zreteľom na žiadosť Kosova o členstvo v Európskej únii z 15. decembra 2022,

– so zreteľom na žiadosť Kosova o členstvo v Rade Európy z 12. mája 2022,

– so zreteľom na Rámcovú dohodu medzi Európskou úniou a Kosovom o všeobecných zásadách účasti Kosova na programoch Únie[2], ktorá nadobudla platnosť 1. augusta 2017,

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1529 z 15. septembra 2021, ktorým sa zriaďuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA III)[3],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/850 z 19. apríla 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2018/1806 uvádzajúce zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti[4], pokiaľ ide o Kosovo, a ktorým sa od 1. januára 2024 umožňuje bezvízový režim pre držiteľov biometrických pasov vydaných Kosovom,

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1449 zo 14. mája 2024 o zriadení Nástroja na podporu reforiem a rastu pre západný Balkán[5],

– so zreteľom na závery predsedníctva zo zasadnutia Európskej rady v Solúne, ktoré sa konalo 19. a 20. júna 2003,

– so zreteľom na samity EÚ – západný Balkán, ktoré sa konali v rokoch 2018, 2020 a 2021 v Sofii, v Záhrebe a v Brde pri Kranju, a na vyhlásenia z nich,

– so zreteľom na stretnutie vedúcich predstaviteľov krajín západného Balkánu, ktoré sa uskutočnilo 1. júla 2025 v Skopje (Severné Macedónsko), o pláne rastu pre západný Balkán,

– so zreteľom na vyhlásenie prijaté na samite EÚ – západný Balkán, ktorý sa konal 17.

[1] Ú. v. EÚ L 71, 16.3.2016, s. 3., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2016/342/oj.
[2] Ú. v. EÚ L 195, 27.7.2017, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2017/1388/oj.
[3] Ú. v. EÚ L 330, 20.9.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
[4] Ú. v. EÚ L 110, 25.4.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/850/oj.
[5] Ú. v. EÚ L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

decembra 2025,

– so zreteľom na závery Predsedníctva zo 16. decembra 2025 o rozširovaní,

– so zreteľom na berlínsky proces, ktorý sa začal 28. augusta 2014,

– so zreteľom na závery predsedu zo samitu o berlínskom procese, ktorý sa konal 22. októbra 2025,

– so zreteľom na oznámenie Komisie zo 6. októbra 2020 s názvom Hospodársky a investičný plán pre západný Balkán (COM(2020)0641),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 8. novembra 2023 s názvom Nový plán rastu pre západný Balkán (COM(2023)0691),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 20. marca 2024 o reformách pred rozšírením a o preskúmaní politík (COM(2024)0146),

– so zreteľom na oznámenie Komisie zo 4. novembra 2025 s názvom Oznámenie o politike rozširovania EÚ za rok 2025 (COM(2025)0690) a na sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Správa o Kosove za rok 2025 (SWD(2025)0752),

– so zreteľom na Zmluvu o založení Energetického spoločenstva, podpísanú 25. októbra 2005 v Aténach, ktorej cieľom je rozšíriť pravidlá vnútorného trhu EÚ s energiami na juhovýchodnú Európu,

– so zreteľom na rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN č. 1244 z 10. júna 1999, na poradné stanovisko Medzinárodného súdneho dvora (MSD) z 22. júla 2010 k otázke súladu jednostranného vyhlásenia nezávislosti Kosova s medzinárodným právom a na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN č. 64/298 z 9. septembra 2010, ktorou sa uznal obsah stanoviska Medzinárodného súdneho dvora a privítala pripravenosť EÚ uľahčiť dialóg medzi Srbskom a Kosovom,

– so zreteľom na nepretržité zosúlaďovanie sa Kosova so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou EÚ;

– so zreteľom na prvú dohodu o zásadách upravujúcich normalizáciu vzťahov medzi Srbskom a Kosovom z 19. apríla 2013, na dohody z 25. augusta 2015 a na prebiehajúci dialóg o normalizácii vzťahov sprostredkovaný EÚ,

– so zreteľom na Bruselskú dohodu z 27. februára 2023 a Ochridskú dohodu z 18. marca 2023 a na ich prílohu o vykonávaní,

– so zreteľom na pokračujúcu prítomnosť a mandát mierových síl KFOR pod vedením NATO, ktoré naďalej pomáhajú udržiavať bezpečné a chránené prostredie a slobodu pohybu v Kosove,

– so zreteľom na rozhodnutie Rady (SZBP) 2025/1161 z 5. júna 2025, ktorým sa mení jednotná akcia 2008/124/SZBP o misii Európskej únie na podporu právneho štátu

v Kosove (EULEX Kosovo)[6] a ktorým sa predĺžil mandát misie do 14. júna 2027,

– so zreteľom na záverečnú správu volebnej pozorovateľskej misie Európskej únie o parlamentných voľbách v Kosove v roku 2025,

– so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Kosove,

– so zreteľom na spoločné odporúčania, ktoré 9. decembra 2024 prijal Parlamentný výbor pre stabilizáciu a pridruženie EÚ – Kosovo na svojej 12. schôdzi,

– so zreteľom na index vnímania korupcie organizácie Transparency International z roku 2025,

– so zreteľom na svetový rebríček slobody tlače za rok 2025, ktorý uverejnila organizácia Reportéri bez hraníc,

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci ((A10-0000/2026),

A. keďže politika rozširovania je jedným z najúčinnejších nástrojov zahraničnej politiky EÚ a strategickou geopolitickou investíciou do dlhodobého mieru, stability a bezpečnosti na celom kontinente;

B. keďže demokracia, ľudské práva a právny štát sú základnými hodnotami, na ktorých je EÚ založená;

C. keďže každá krajina zapojená do procesu rozširovania sa posudzuje na základe jej výsledkov; keďže časový harmonogram a pokrok v procese pristúpenia je určený vykonávaním potrebných reforiem a dodržiavaním súboru kritérií a spoločných európskych hodnôt;

D. keďže cesta Kosova k členstvu v EÚ závisí aj od normalizácie vzťahov so Srbskom;

Záväzok v súvislosti s pristúpením k EÚ

1. oceňuje trvalý záväzok Kosova týkajúci sa pristúpenia k EÚ, ktorý odráža jasnú strategickú geopolitickú voľbu, a vysokú úroveň podpory verejnosti európskej ceste Kosova;

2. opätovne zdôrazňuje svoje pevné presvedčenie, že budúcnosť Kosova je v EÚ, a to najmä vzhľadom na súčasnú geopolitickú dynamiku v regióne, rýchle a zásadné zmeny vo svetovej politike a rastúcu konkurenciu zo strany autoritárskych režimov;

3. víta vytvorenie nového zhromaždenia a vlády Kosova 12. februára 2026 po predčasných parlamentných voľbách, ktoré sa konali v decembri 2025, a po viac ako rok trvajúcej patovej politickej situácii; vyjadruje však poľutovanie nad ochromeným politickým procesom počas roku 2025, ktorého výsledkom bol „stratený rok“ Kosova; ďalej vyjadruje poľutovanie nad tým, že zhromaždenie v ústavnej lehote nezvolilo nového

[6] Ú. v. EÚ L, 2025/1161, 6.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/1161/oj.

prezidenta, čím sa krajina posunula k novým voľbám; berie na vedomie rozpustenie zhromaždenia prezidentským dekrétom zo 6. marca 2026;

4. okrem toho víta skutočnosť, že zhromaždenie Kosova 13. februára 2026 ratifikovalo dohody v rámci Nástroja na podporu reforiem a rastu;

5. zdôrazňuje, že dôveryhodné rozširovanie si vyžaduje trvalé reformné úsilie, a vyzýva Kosovo, aby zintenzívnilo svoj pokrok vo vykonávaní reforiem súvisiacich s EÚ, a to najmä v oblasti právneho štátu a základných slobôd; zdôrazňuje, že prehodnotenie priorít v rámci týchto reforiem je nevyhnutné, aby sa Kosovo vrátilo na cestu vedúcu k pristúpeniu k EÚ;

6. podporuje žiadosť Kosova o členstvo v EÚ predloženú v decembri 2022; vyzýva päť členských štátov, ktoré neuznávajú nezávislosť Kosova, aby pristúpili k jeho uznaniu a umožnili tak Kosovu postupovať za rovnakých podmienok ako ostatné kandidátske krajiny;

7. opakuje, že plne podporuje žiadosť Kosova o členstvo v Rade Európy a jeho plán strategického smerovania k pripojeniu sa k programu NATO Partnerstvo za mier;

8. oceňuje nepretržité plné zosúlaďovanie sa Kosova so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou EÚ vrátane pokračujúceho uplatňovania reštriktívnych opatrení EÚ voči Rusku a Bielorusku a jasného odsúdenia útočnej vojny Ruska proti Ukrajine;

9. víta postupné rušenie opatrení EÚ voči Kosovu od mája 2025 a vyzýva na okamžité zrušenie zostávajúcich opatrení, ktoré už nie sú opodstatnené a naďalej negatívne vplývajú na kosovskú spoločnosť; poznamenáva, že tento vplyv je viditeľný v celej spoločnosti a zasahuje najmä miestne komunity, organizácie občianskej spoločnosti a malé a stredné podniky (MSP);

Demokracia a právny štát

10. víta celkové pozitívne hodnotenie priebehu parlamentných a komunálnych volieb v roku 2025 a konštatuje, že prebehli pokojným, súťaživým a inkluzívnym spôsobom;

11. víta účasť kosovských Srbov v parlamentných a komunálnych voľbách v roku 2025 a prevzatie funkcie štyrmi novovymenovanými srbskými starostami v obciach so srbskou väčšinou po ich albánskych predchodcoch;

12. vyjadruje poľutovanie nad pokračujúcimi pokusmi o politizáciu nezávislých inštitúcií vrátane tlaku na ústrednú volebnú komisiu a nad nedostatkami v riadení nezávislej komisie pre médiá;

13. vyjadruje pretrvávajúce znepokojenie nad obmedzeným vykonávaním stratégie v oblasti právneho štátu a nedostatočným pokračovaním reforiem, nad neúplným zložením Súdnej rady Kosova a Prokurátorskej rady Kosova a nad oneskoreniami vo vykonávaní reforiem v oblasti justície;

14. vyjadruje znepokojenie nad celkovo obmedzeným pokrokom v boji proti korupcii; so

znepokojením berie na vedomie pokles Kosova v globálnom indexe vnímania korupcie za rok 2025, v ktorom sa Kosovo umiestnilo na 76. mieste zo 182 krajín a území, čo je o tri miesta nižšie ako v roku 2024, čím sa zvrátil predchádzajúci trend postupného zlepšovania;

15. víta skutočnosť, že v boji proti organizovanej trestnej činnosti sa dosiahol určitý pokrok; vyzýva na urýchlené prijatie národnej stratégie a akčného plánu boja proti organizovanej trestnej činnosti;

16. oceňuje pokračujúcu úlohu misie EULEX, ktorá pomáha kosovským orgánom pri vytváraní udržateľných a nezávislých inštitúcií právneho štátu;

Základné slobody a ľudské práva

17. konštatuje, že hoci je právny a inštitucionálny rámec pre ľudské práva vo všeobecnosti zavedený, jeho uplatňovanie je stále nedostatočné;

18. zdôrazňuje, že je potrebné posilniť vykonávanie právnych predpisov na ochranu práv osôb patriacich k neväčšinovým spoločenstvám;

19. berie na vedomie pluralitný mediálny priestor v Kosove, ale vyjadruje poľutovanie nad nedostatočným pokrokom pri zabezpečovaní slobody prejavu; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Kosovo sa vo svetovom rebríčku slobody médií za rok 2025 prepadlo o 24 miest na 99. miesto;

20. opätovne vyjadruje znepokojenie nad útokmi a hrozbami voči novinárom a pracovníkom médií; vyzýva na zlepšenie reakcie prokuratúry a zosúladenie právnych predpisov týkajúcich sa médií s *acquis* EÚ a ďalšími príslušnými medzinárodnými normami;

21. zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť udržateľné financovanie a nezávislosť verejnoprávneho vysielateľa; vyzýva na vyvážený a reprezentatívny dohľad nad Kosovským rozhlasom a televíziou, verejnoprávnym vysielateľom Kosova;

22. vyjadruje znepokojenie nad narastajúcim množstvom dezinformácií o napätí medzi etnikami, ktoré šíria zahraniční aktéri, a to najmä v období volieb; vyzýva na posilnenie inštitucionálnej reakcie a zvýšenie mediálnej gramotnosti;

Zmierenie a dobré susedské vzťahy

23. pripomína, že normalizácia vzťahov so Srbskom a plnenie záväzkov vyplývajúcich z dialógu medzi Belehradom a Prištinou zostávajú neoddeliteľnou súčasťou európskej perspektívy Kosova;

24. opakuje svoju plnú podporu dialógu, ktorý sprostredkúva EÚ, a víta predĺženie mandátu Petra Sørensena ako osobitného zástupcu EÚ pre dialóg medzi Belehradom a Prištinou do 29. februára 2028;

25. opätovne zdôrazňuje význam konštruktívneho zapojenia kosovských a srbských orgánov v záujme dosiahnutia komplexnej právne záväznej dohody o normalizácii na

základe vzájomného uznania a v súlade s medzinárodným právom; vyzýva Kosovo aj Srbsko, aby vykonávali dohody z Bruselu a Ochridu vrátane zriadenia združenia/spoločenstva obcí so srbskou väčšinou a zrušenia nesúhlasu Srbska voči členstvu Kosova v regionálnych a medzinárodných organizáciách a aby sa vyhli jednostranným krokom, ktoré by mohli narušiť proces dialógu;

26. očakáva, že Kosovo a Srbsko budú v plnej miere spolupracovať a prijmú všetky potrebné opatrenia na to, aby urýchlene postavili pred súd páchateľov teroristického útoku v Banjske v roku 2023; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Srbsko ešte stále nestíhalo vinníkov, najmä Milana Radoičića, podpredsedu strany Srpska Lista;

27. upozorňuje na nevyriešené prípady až 1 590 nezvestných osôb, pričom od apríla 2024 do septembra 2025 sa vyriešilo len 26 prípadov;

28. opätovne zdôrazňuje význam mierových síl KFOR a oceňuje ich trvalé úsilie o zabezpečenie bezpečného a chráneného prostredia v Kosove a v regióne západného Balkánu vo všeobecnosti;

Sociálno-ekonomické reformy

29. konštatuje, že Kosovo je stredne pripravené v oblastiach hospodárskej a menovej politiky a konkurencieschopnosti; zdôrazňuje, že musí zosúladiť svoj rozpočtový rámec s *acquis* EÚ a riešiť štrukturálne nedostatky vrátane obmedzenej výrobnej základne a zložitého prístupu MSP k financovaniu;

30. konštatuje, že Kosovo dosiahlo určitý pokrok v príprave na digitálnu transformáciu vrátane rozšírenia online služieb a pokrytia 5G; vyjadruje poľutovanie nad tým, že len 10 % verejných služieb sa v súčasnosti poskytuje online a že digitalizácia je naďalej fragmentovaná;

Energetika, životné prostredie, udržateľný rozvoj a prepojenosť

31. konštatuje, že Kosovo je naďalej značne závislé od zastaraných uhoľných tepelných elektrární a musí urýchliť investície do energetickej efektívnosti;

32. nabáda Kosovo, aby posilnilo svoje inštitucionálne a administratívne kapacity na realizáciu strategických projektov v oblasti infraštruktúry a pokračovalo v realizácii rozpracovaných projektov v oblasti dopravnej prepojenosti a energetickej konektivity;

33. naliehavo vyzýva Kosovo, aby zabezpečilo prijatie vhodných opatrení na správu chránených oblastí, zmenu zákona o nakladaní s odpadmi a vykonávanie zákona o zmene klímy;

°

° °

34. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie predsedovi Európskej rady, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, vládam a parlamentom členských štátov a prezidentovi, vláde

a Národnému zhromaždeniu Kosova.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Európsky parlament pozorne sleduje politický a sociálno-ekonomický vývoj v Kosove. Cieľom tejto správy je poskytnúť hodnotenie situácie v Kosove zo strany Parlamentu a okrem správy Európskej komisie o pokroku za rok 2025 aj politické posúdenie sledovaného obdobia v Kosove zo strany Parlamentu. Celkovo treba rok 2025 považovať z pohľadu Kosova za stratený rok, keďže po riadnych februárových voľbách do Národného zhromaždenia sa nepodarilo vytvoriť ani zákonodarný orgán, ani vládu. Hoci všetky tri voľby, ktoré sa v Kosove konali v roku 2025 – dvoje parlamentné a jedny komunálne – prebehli pokojne a usporiadane, normálny politický proces bol hlboko narušený. V dôsledku toho utrpelo niekoľko politických a hospodárskych reforiem a nebolo možné realizovať plán rastu pre západný Balkán.

Ako Európsky parlament zdôraznil v predchádzajúcich správach, Kosovo dosiahlo výrazný pokrok v oblasti volebných reforiem, hospodárskej odolnosti a ochrany základných práv. Výzvy však pretrvávajú v oblasti reformy súdnictva, slobody médií, efektívnosti verejnej správy a digitalizácie verejných služieb. Pre pokrok Kosova na ceste k európskej integrácii je nevyhnutný trvalý záväzok ku komplexným reformám a inkluzívnej správe vecí verejných.

Viaceré výzvy Kosova sú starými problémami, ktorých vyriešenie si vyžaduje zapojenie celého regiónu do širšieho integračného procesu Európskej únie. Dialóg medzi Prištinou a Belehradom, ktorý sa začal s cieľom nájsť kompromis prijateľný pre obe strany, žiaľ, nepriniesol očakávané výsledky. V roku 2025 bol dialóg v podstate pozastavený. Dôvodom bolo aj to, že Kosovo nemalo vládu s mandátom a právomocami a rokovania v tejto podobe nemali perspektívu. Európska komisia, ako aj Európsky parlament a členské štáty musia určite urobiť všetko pre to, aby zabezpečili, že dialóg medzi Prištinou a Belehradom bude pokračovať s obnovenou silou. Predĺženie mandátu osobitného zástupcu Petra Sørensena do februára 2028 je preto veľmi vítané.

Rozšírenie Európskej únie bolo jedným z najdôležitejších úspechov EÚ a musí pokračovať. Širším geopolitickým cieľom rozširovania je odstrániť tzv. šedé zóny z mapy Európy. Významné zmeny, ku ktorým došlo v súvislosti s útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine, musia zvýšiť pripravenosť Európskej únie čeliť konkurenčným autoritárskym globálnym aktérom. Rusko aj Čína preukázali, že majú na západnom Balkáne veľmi jasné záujmy.

Európska integrácia Kosova je obojstranný proces. Aby Kosovo mohlo uskutočniť potrebné reformy, je potrebná pomoc Európskej únie. Liberalizácia vízového režimu ďalej posilnila medziľudské kontakty a európsku perspektívu kosovských občanov. Represívne opatrenia zavedené v roku 2023 však mali veľmi negatívny vplyv na pokrok Kosova na ceste do Európy. Hoci sa opatrenia EÚ začali postupne zmierňovať, ich vplyv na spoločnosť je naďalej veľmi znepokojujúci. Opatrenia sa osobitne dotýkajú rôznych organizácií občianskej spoločnosti, národnostných menšín, ako aj malých a stredných podnikov, ktoré získali významnú prevádzkovú podporu z programov EÚ. Opatrenia majú potenciálne negatívny vplyv aj na dôveryhodnosť Európskej únie medzi obyvateľmi Kosova. Hoci podpora Európskej únie zostala veľmi vysoká, stále existuje riziko, že sa v dôsledku opatrení môže znížiť.

Spravodajca chce prostredníctvom tejto správy poskytnúť prehľad a hodnotenie Európskeho parlamentu týkajúce sa najdôležitejších úspechov a výziev, ktorým Kosovo čelí v súčasnosti a bude čeliť aj v blízkej budúcnosti. Určite nie je možné pokryť všetky problematické oblasti a výzvy v tejto správe. Jedným z dôležitých predpokladov prípravy tejto správy bola príležitosť

navštíviť Kosovo počas vyšetrovacej misie a stretnúť sa okrem iného s organizáciami občianskej spoločnosti, so zástupcami národnostných menšín a zástupcami podnikateľského sektora.